

Raadsvoorstel en -besluit

2022-0061545

Ronald de Meij
Afdeling: Staf
29/04/22

1. DB brief aan colleges - verzoek
zienswijzen.pdf

Zienswijze begroting 2023 GR Sociaal

Aan de leden van de raad,

Het college van burgemeester en wethouders stelt u voor op grond van Artikel 147 lid 2 Gemeentewet te besluiten:

1. Bijgevoegde zienswijze over de concept begroting 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal in te dienen
2. Kennis te nemen van de concept jaarrekening 2021 van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden en een zienswijze hierover in te dienen
3. Geen zienswijze over Bijdrageverordening 2023 van de GR Sociaal in te dienen

De secretaris,

De burgemeester,

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van

De griffier,

De voorzitter,

Toelichting

Inleiding

Het Algemeen Bestuur stelt op 30 juni 2022 de begroting van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal (GRS) vast voor het begrotingsjaar 2023. De GRS is de opvolger van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden (GRD). Op 8 april 2022 heeft de GRS de concept begroting toegezonden aan de raden van de deelnemende gemeenten. De raden van de deelnemende gemeenten zijn acht weken in de gelegenheid een zienswijze te geven. Dezelfde procedure geldt voor de jaarrekening, waarin financiële verantwoording wordt afgelegd over het afgelopen jaar. Als laatste wordt de bijdrageverordening 2023 ter zienswijze aangeboden

Hierna volgt een korte toelichting op de aangeboden stukken. Voor de inhoud van de zienswijze verwijzen we u naar de bijgevoegde concept brief aan het Dagelijks Bestuur.

Beoogd effect

Op grond van de wet op de gemeenschappelijke regelingen krijgt u de gelegenheid uw wensen en bedenkingen te geven op de concept begroting 2023.

Argumenten

1.1. De concept begroting is opgesteld volgens het financiële kader sociaal domein

Het Drechtstedenbestuur heeft medio 2020 het nieuwe financieel kader voor het sociaal domein vastgesteld. De Drechtstraad is hierover in september 2020 geïnformeerd via een raadsinformatiebrief. Het financieel kader bevat een beschrijving van het proces voor de begroting van de sociale dienst.

Op basis van het '*Financieel Kader Sociale Domein*' is voorafgaand aan het uitwerken van deze begroting een uitgangspuntennotitie en een beleidsagenda opgesteld. Die twee stukken zijn samen met gemeenten opgesteld en besproken en daarna vastgesteld in het Dagelijks Bestuur. De prognoses in deze begroting zijn gebaseerd op deze vastgestelde uitgangspunten en bevatten geen beleidswijzigingen. Voor beleidsvoorstellen die voortkomen uit de beleidsagenda of die op verzoek van het bestuur zijn opgesteld naar aanleiding van actuelere ontwikkelingen geldt dat deze eerst voor besluitvorming worden voorgelegd en pas dan verwerkt worden in de begroting.

De opgaven zoals deze vastliggen in de *Regionale Visie Sociaal Domein* zijn de basis voor de activiteiten van de GR Sociaal. De ambities die daarin zijn opgenomen en gezamenlijk met onder andere gemeenten zijn geformuleerd, zijn nog steeds actueel en vormen ook de basis waarlangs deze begroting is opgebouwd. Het betreft de opgaven:

1. Bestaanszekerheid
2. Ontwikkelen naar werk
3. Zorgen voor ondersteuning

1.2. De concept begroting is opgesteld in een tijd met veel onzekerheden en nieuwe ontwikkelingen

Het opstellen van een begroting gaat gepaard met vooruitkijken en is in die zin altijd onzeker. In de huidige context zijn drie factoren die een grote onzekere invloed hebben op de (volumes van) dienstverlening van de GR Sociaal:

1. De huidige situatie in Oekraïne en de daarmee gepaard gaande economische sancties is daar de grootste van. De al eerder merkbare inflatie wordt versterkt, met grote effecten op de prijzen voor energie en brandstof. De kans dat mensen met een minimum inkomen in de financiële problemen komen wordt hiermee vergroot.

2. Een tweede onzekere factor blijft corona. De maatschappij is weer volledig geopend, maar tegelijkertijd stopt in 2022 ook een aantal van de ondersteuningsmaatregelen. Het effect daarvan op de vraag naar ondersteuning is nog niet goed in te schatten.
3. Op alle drie de opgaven wordt gewerkt aan een herijkingsproces. Begin 2022 zijn alle regionale verordeningen en beleidsregels 'as-is' vastgesteld door de desbetreffende organen. In het herijkingsproces wordt door de Drechtstedengemeenten en de GR Sociaal voor alle drie de opgaven onderzocht op welke onderdelen maatwerk gewenst is en wat de mogelijkheden en consequenties hiervan zijn. De uitwerking en besluitvorming vindt plaats via de afgesproken route van beleidsvoorstellen. Pas na besluitvorming hierop wordt dit verwerkt in de begroting.
4. Onzekerheden in het beleid van het Rijk, waaronder de uitwerking van het regeerakkoord, de uitkomsten van de meicirculaire etc.

Samengaan met GR Drechtwerk

De belangrijkste ontwikkeling voor de opgave ontwikkelen naar werk, maar die op dit moment nog niet kan worden verwekt in de begroting is het samengaan van de GR Sociaal met GR Drechtwerk. In maart hebben de besturen van de GR-en positief geadviseerd aan de colleges van Burgemeester & Wethouders van de zeven gemeenten om een principebesluit te nemen. In 2022 wordt dit verder worden uitgewerkt en vormgegeven en de verwachting is dat dit begin 2023 geëffectueerd kan worden en dat jaar gebruikt kan worden voor verdere ontwikkeling en invulling van de samenwerking.

1.3 De concept begroting is realistisch vanuit de vraagkant

De begroting laat in totaal een kleine daling zien ten opzichte van de vastgestelde begroting 2022 (na verwerking van de begrotingswijziging vanuit de Drechtraad van 5 oktober 2021 en de overheveling van 5,5 fte van Bureau Drechtsteden).

Het totaal van de bijdragen van de gemeenten blijft ongeveer gelijk. De belangrijkste oorzaak hiervan is dat de uitgaven voor WMO in 2021 zijn achtergebleven door minder aanbod als gevolg van de beschikbare capaciteit binnen zorgorganisaties. De verwachte groei van de vraag – die onveranderd hoog is – is op deze lagere kosten toegepast waardoor de geschatte uitgaven voor 2023 nagenoeg gelijk zijn aan de geschatte uitgaven voor 2022. Daarnaast wordt ook een overschot op de BUIG middelen verwacht.

1.4 Met de nieuwe GR Sociaal ligt het primaat weer lokaal

De financierbaarheid van de gemeentelijke begrotingen staat echter al een paar jaar onder druk. De komende maanden wordt het financieel perspectief voor gemeenten weer herijkt via kaderbrieven en de uitkomsten van de raads- of coalitieprogramma's uitmondend in de begroting 2023-2026. Dit kan leiden tot de (financiële) noodzaak om beleidsmatige keuzes op alle terreinen, zowel voor de eigen taken van gemeenten als taken die bij gemeenschappelijke regelingen zijn ondergebracht.

In de begrotingen voor de jaren 2021 en 2022 is gewerkt met een bandbreedte waarbinnen de verwachte uitgaven van de Sociale Dienst Drechtsteden zich bewegen, voor het eerste jaar werd een bandbreedte gehanteerd van - 2% en + 2%, oplopend tot - 8% en + 8% in het laatste jaar van de begroting. Gemeenten hadden hiermee binnen deze bandbreedte de keuze welk scenario zij in hun begroting opnamen. De bandbreedte is in de concept begroting 2023 niet gehanteerd. Gemeenten hebben daardoor geen keuze welk scenario zij opnemen in de lokale begroting.

Gemeenten moeten de begroting van GR-en direct vertalen in de eigen begroting. Met ingang van dit jaar is met de nieuwe GR Sociaal het primaat voor het sociaal domein weer lokaal komen te liggen. Daarnaast zien we dat de begroting realistisch is vanuit de vraagkant, maar onzeker is of de zorgorganisaties het aanbod kunnen leveren om aan de vraag te voldoen. Om ten opzichte van de regionale begroting van de GR Sociaal toch lokale keuzevrijheid te creëren is onze oproep om de verwachte groei in de meerjarenbegroting 2024-2026 vlak te houden en deze op te nemen in de risicoparagraaf. Deze groei is namelijk erg afhankelijk van het beschikbare aanbod, het maatwerk en de keuzes die volgen uit de raads- en coalitieprogramma's en kan daardoor tussen gemeenten verschillen. Dit geeft ons de ruimte om lokaal beleid te ontwikkelen en initiatieven op te pakken om op een andere manier aan de vraag te voldoen.

2.1. Het negatieve resultaat van het onderdeel GBD/OCD wordt nader onderzocht.

Ten opzichte van de 2e bestuursrapportage 2021 GRD bedraagt het jaarresultaat over 2021 in totaal € 3.482.000 positief. Het jaarresultaat bestaat uit twee onderdelen, namelijk resultaatbestemming en resultaatbepaling. Het resultaat dat ter bestemming wordt voorgelegd is € 446.000 positief. Op de resultaatbepalende onderdelen is een resultaat behaald van € 3.036.000 positief. Doordat hier met gemeenten op basis van voor- en nacalculatie wordt afgerekend, maakt dit geen onderdeel uit van het resultaat van de GRD waarover resultaatbestemming plaatsvindt. Het financieel effect van de 2e bestuursrapportage 2021 GRD voor de gemeenten was € 0,8 miljoen negatief.

De belangrijkste verschillen zijn terug te vinden bij de SDD. In de 2^e bestuursrapportage is er bewust voor gekozen een aantal verschillen pas bij de jaarrekening 2021 te melden. Inhoudelijk ligt het resultaat van de SDD daardoor in lijn met de verwachting bij de 2^e bestuursrapportage.

Zorgwekkender is het nadelig resultaat van het GBD/OCD van € 951.000 negatief. Inmiddels is opdracht gegeven aan accountantskantoor BDO voor een onderzoek naar de oorzaken van dit tekort. Wij vragen (via het AB van de GRS) aan de Service Gemeente Dordrecht ons tijdig te informeren over de uitkomsten van dit onderzoek en eventuele structurele consequenties.

2.2 De voorgestelde resultaatbestemming geeft geen aanleiding tot het indienen van een zienswijze.

In bijzondere situaties kan het Algemeen bestuur worden gevraagd een besluit te nemen over de bestemming van het resultaat in verband met budgetoverheveling/ reservevorming. Niet-bestede budgetten kunnen tot een voordelig resultaat leiden bij de jaarrekening. Aan het Algemeen bestuur kan worden voorgesteld om het benodigde budget bij de bestemming van het rekeningresultaat in het volgende jaar opnieuw ter beschikking te laten stellen.

Het totale voordeel 2021 op de apparaatskosten bedraagt € 446.000. Aan het Algemeen bestuur wordt voorgesteld om dit bedrag toe te voegen aan een bestemmingsreserve ter dekking van de kosten die in 2022 gemaakt moeten worden voor de uitvoering van de Tozo. Daarmee wordt dezelfde methodiek gevolgd als bij de jaarrekening 2021 met betrekking tot de overlopende Tozo kosten.

In deze voorlopige jaarstukken is het definitieve jaarresultaat van de uitvoering van de Wmo (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) en de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) nog niet opgenomen. De accountantscontrole is nog niet afgerond, daarom ontbreekt de controleverklaring van de accountant nog. Bevindingen van de accountant kunnen aanleiding geven tot aanpassingen in de jaarrekening.

3.1. De Bijdrageverordening 2023 is conform de vastgestelde kostenverdeelsystematiek in de Drechtstraad.

In november 2021 is de nieuwe Kostenverdeelsystematiek Sociale Dienst Drechtsteden vastgesteld door de Drechtstraad. Daarmee zijn de kostenverdeelsleutels geactualiseerd en zijn er nieuwe sleutels voor de taken van de GR Sociaal bepaald. Het besluit met betrekking tot de kostenverdeling is nu verwerkt in de voorliggende bijdrageverordening. Daarbij is afgesproken dat deze sleutels gaan gelden met ingang van het begrotingsjaar 2023 met daarbij een ingroei voor wat betreft de financiële bijdragen van de gemeenten als gevolg van optredende herverdeeleffecten. Vanaf de begroting 2023 worden deze sleutels in stappen van 25% via een ingroeimodel ingevoerd. Dat betekent dat in de jaren 2023, 2024 en 2025 een combinatie van de huidige sleutels en nieuwe sleutels worden gebruikt. Vanaf 2026 gelden de nieuwe sleutels 100%.

De bijdrageverordening geeft geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Kanttekeningen

Niet van toepassing

Zienswijze begroting 2023 GR Sociaal

Extern draagvlak

Niet van toepassing

Duurzaamheid

Niet van toepassing

Aanpak/uitvoering/evaluatie

Niet van toepassing

Communicatie/publicatie/participatie

Niet van toepassing

Personeel/organisatie/SCD

Niet van toepassing

Financiën

Begroting 2023:

De financiële effecten van de concept begroting 2023 van de GR Sociaal worden verwerkt in de kaderbrief 2023. Voor 2023 is sprake van een nadeel van bijna € 200.000. Dit loopt op tot € 870.000 in 2026. Als de groei na 2023 in de risicoparagraaf wordt opgenomen is het nadeel voor onze begroting vanaf 2024 slechts € 20.000.

Jaarrekening 2021:

De resultaten van de GR'en zijn verwerkt in onze eigen jaarrekening, welke eind juni behandeld zal worden door de raad.